

ZALECENIE KOMISJI (UE) 2024/609

z dnia 18 grudnia 2023 r.

w sprawie projektu zaktualizowanego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu Malty obejmującego lata 2021–2030 i spójności środków wprowadzonych przez Maltę z unijnym celem neutralności klimatycznej oraz zapewnieniem postępów w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu

(Jedynie teksty w języku angielskim i maltańskim są autentyczne)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 292,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (UE) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 9 ust. 2 i art. 14 ust. 6,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia ram na potrzeby osiągnięcia neutralności klimatycznej i zmiany rozporządzeń (WE) nr 401/2009 i (UE) 2018/1999 ⁽²⁾, w szczególności jego art. 7 ust. 2,

a także mając na uwadze, co następuje:

Zalecenie w sprawie projektu zaktualizowanego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu (KPEiK) Malty obejmującego lata 2021–2030

- (1) 6 października 2023 r. Malta przedłożyła projekt zaktualizowanego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu.
- (2) W art. 3 i załączniku I do rozporządzenia (UE) 2018/1999 („rozporządzenie w sprawie zarządzania unią energetyczną”) określono elementy, które należy zamieścić w zaktualizowanym zintegrowanym krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu. W grudniu 2022 r. Komisja przyjęła wytyczne dla państw członkowskich dotyczące procesu i zakresu opracowywania projektu i ostatecznej wersji zaktualizowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu ⁽³⁾. W wytycznych określono dobre praktyki i przedstawiono skutki niedawnych zmian politycznych, prawnych i geopolitycznych w polityce energetycznej i klimatycznej.
- (3) W związku z planem REPowerEU ⁽⁴⁾ oraz w ramach cykli europejskiego semestru 2022 i 2023 Komisja położyła duży nacisk na potrzeby państw członkowskich w zakresie reform i inwestycji w dziedzinie energii i klimatu, aby zwiększyć bezpieczeństwo energetyczne i przystępność cenową energii poprzez przyspieszenie ekologicznej i sprawiedliwej transformacji. Znajduje to odzwierciedlenie w sprawozdaniach krajowych dotyczących Malty z 2022 r. i 2023 r. ⁽⁵⁾ oraz w zaleceniach Rady dla Malty ⁽⁶⁾. Państwa członkowskie powinny uwzględnić w swoich ostatecznych wersjach zaktualizowanych zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu najnowsze zalecenia dla poszczególnych krajów.

⁽¹⁾ Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 243 z 9.7.2021, s. 1.

⁽³⁾ Zawiadomienie Komisji w sprawie wytycznych dla państw członkowskich dotyczących aktualizacji krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu na lata 2021–2030 (Dz.U. C 495 z 29.12.2022, s. 24).

⁽⁴⁾ COM(2022) 230 final.

⁽⁵⁾ SWD(2022) 620 final, SWD(2023) 618 final.

⁽⁶⁾ COM(2022) 620 final, zalecenie dotyczące zalecenia Rady; COM(2023) 618 final, zalecenie dotyczące zalecenia Rady.

- (4) Zalecenia Komisji dotyczące osiągnięcia celów krajowych na podstawie rozporządzenia w sprawie wspólnego wysiłku redukcyjnego (rozporządzenia ESR) ⁽⁷⁾ opierają się na prawdopodobieństwie przestrzegania przez państwa członkowskie celów na 2030 r., z uwzględnieniem zasad korzystania z elastyczności przewidzianych w rozporządzeniu ESR.
- (5) Zalecenia Komisji dotyczące wychwytywania, składowania i utylizacji dwutlenku węgla (CCUS) mają na celu uzyskanie przeglądu planowanego wdrożenia tych technologii na szczeblu krajowym, w tym informacji na temat rocznych ilości CO₂, które mają zostać wychwycone do 2030 r., w podziale na źródło wychwyconego CO₂ pochodzącego z instalacji objętych dyrektywą 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁸⁾ lub z innych źródeł, takich jak źródła biogeniczne lub bezpośrednie wychwytywanie z powietrza; na temat planowanej infrastruktury do transportu CO₂; oraz na temat potencjalnej krajowej zdolności magazynowania CO₂ i objętości iniekcji CO₂, które mają być dostępne w 2030 r.
- (6) Zalecenia Komisji dotyczące wyników na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/841 ⁽⁹⁾ (rozporządzenia LULUCF) odnoszą się do realizacji przez państwo członkowskie zasady zeregowego salda w latach 2021–2025 (okres 1) oraz celu krajowego na lata 2026–2030 (okres 2), z uwzględnieniem przepisów regulujących korzystanie z elastyczności określonych w tym rozporządzeniu. W zaleceniach Komisji uwzględniono również fakt, że w okresie 1 wszelkie nadwyżki emisji na mocy rozporządzenia LULUCF będą automatycznie objęte rozporządzeniem ESR.
- (7) Aby przystosowanie się do zmiany klimatu odpowiednio przyczyniało się do osiągnięcia celów w zakresie energii i łagodzenia zmiany klimatu, konieczne jest zidentyfikowanie potencjalnych zagrożeń klimatycznych oraz przeanalizowanie wrażliwości na zmiany klimatu i ryzyka związanego z klimatem, które mogą mieć wpływ na odnośne obszary, populacje i sektory. W zaleceniach Komisji dotyczących przystosowania się do zmiany klimatu rozważano zakres, w jakim Malta włączyła do zaktualizowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu cele związane z przystosowaniem się do zmiany klimatu uwzględniające ryzyko klimatyczne, które mogłoby uniemożliwić Malcie osiągnięcie założeń i celów unii energetycznej. Bez konkretnych polityk i środków w dziedzinie przystosowania się do zmiany klimatu, zaplanowanych i wdrożonych, realizacja założeń w wymiarze unii energetycznej jest zagrożona. Gospodarka wodna w zmieniających się warunkach klimatycznych wymaga szczególnej uwagi ze względu na ryzyko zakłóceń w dostawach energii elektrycznej, ponieważ powodzie, upały i susze wywierają wpływ na produkcję energii.
- (8) Zalecenia Komisji dotyczące poziomu ambicji Malty w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych wynikają ze wzoru określonego w załączniku II do rozporządzenia (UE) 2018/1999, który opiera się na obiektywnych kryteriach, oraz na głównych politykach i środkach, których brakuje w projekcie zaktualizowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu Malty, aby umożliwić terminowe i racjonalne pod względem kosztów osiągnięcie krajowego wkładu Malty w wiążący unijny cel w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, zgodnie z którym w 2030 r. co najmniej 42,5 % energii ma pochodzić ze źródeł odnawialnych, przy wspólnym dążeniu do zwiększenia go do 45 % zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 ⁽¹⁰⁾ w sprawie promowania stosowania ener-

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/842 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań na rzecz klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z Porozumienia paryskiego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 156 z 19.6.2018, s. 26), zmienione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/857 z dnia 19 kwietnia 2023 r. zmieniającym rozporządzenie (UE) 2018/842 w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. przyczyniających się do działań na rzecz klimatu w celu wywiązania się z zobowiązań wynikających z porozumienia paryskiego oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/1999 (Dz.U. L 111 z 26.4.2023, s. 1).

⁽⁸⁾ Dyrektywa 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 2003 r. ustanawiająca system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz zmieniająca dyrektywę Rady 96/61/WE (Dz.U. L 275 z 25.10.2003, s. 32).

⁽⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/841 z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie włączenia emisji i pochłaniania gazów cieplarnianych w wyniku działalności związanej z użytkowaniem gruntów, zmianą użytkowania gruntów i leśnictwem do ram polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 i zmieniające rozporządzenie (UE) nr 525/2013 oraz decyzję nr 529/2013/UE (Dz.U. L 156 z 19.6.2018, s. 1), zmienione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/839 z dnia 19 kwietnia 2023 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2018/841 w odniesieniu do zakresu stosowania, uproszczenia przepisów dotyczących sprawozdawczości i zgodności oraz określenia celów państw członkowskich na 2030 r., a także zmiany rozporządzenia (UE) 2018/1999 w odniesieniu do poprawy monitorowania, sprawozdawczości, śledzenia postępów i przeglądu (Dz.U. L 107 z 21.4.2023, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82), zmieniona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2413 z dnia 18 października 2023 r. zmieniającą dyrektywę (UE) 2018/2001, rozporządzenie (UE) 2018/1999 i dyrektywę 98/70/WE w odniesieniu do promowania energii ze źródeł odnawialnych oraz uchylającą dyrektywę Rady (UE) 2015/652 (Dz.U. L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

gii ze źródeł odnawialnych. Zalecenia Komisji opierają się również na wkładzie Malty w realizację celów szczegółowych określonych w art. 15a, 22a, 23, 24 i 25 tej dyrektywy oraz na związanych z nimi politykach i środkach służących jej szybkiej transpozycji i wdrożeniu. Zalecenia odzwierciedlają znaczenie opracowania kompleksowego długoterminowego planowania wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, w szczególności energii wiatrowej, w celu zwiększenia widoczności europejskiego sektora produkcji i operatorów sieci zgodnie z europejskim pakietem na rzecz energii wiatrowej ⁽¹¹⁾.

- (9) Zalecenia Komisji dotyczące krajowego wkładu Malty w efektywność energetyczną opierają się na art. 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1791 ⁽¹²⁾ w sprawie efektywności energetycznej oraz na wzorze zawartym w załączniku I do tej dyrektywy, a także na związanych z nią politykach i środkach służących jej wdrożeniu.
- (10) W zaleceniach Komisji szczególną uwagę zwrócono na cele, założenia i wkłady oraz związane z nimi polityki i środki służące realizacji planu REPowerEU z myślą o szybkim uniezależnieniu się od rosyjskich paliw kopalnych. Uwzględniają one wnioski wyciągnięte z wdrożenia pakietu „Oszczędzanie gazu na bezpieczną zimę” ⁽¹³⁾. Zalecenia odzwierciedlają konieczność zwiększenia odporności systemu energetycznego w świetle obowiązków wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/941 ⁽¹⁴⁾ w sprawie gotowości na wypadek zagrożeń w sektorze energii elektrycznej i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1938 ⁽¹⁵⁾ dotyczącego bezpieczeństwa dostaw gazu zgodnie z zaleceniem Komisji w sprawie magazynowania energii ⁽¹⁶⁾.
- (11) W zaleceniach Komisji uwzględniono potrzebę przyspieszenia integracji wewnętrznego rynku energii w celu zwiększenia roli elastyczności oraz wzmocnienia pozycji konsumentów i ich ochrony. W zaleceniach Komisji wzięto również pod uwagę znaczenie oszacowania liczby gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym zgodnie z wymogami art. 3 rozporządzenia (UE) 2018/1999 oraz z zaleceniem Komisji (UE) 2023/2407 ⁽¹⁷⁾.
- (12) Zalecenia Komisji odzwierciedlają znaczenie zapewnienia wystarczających inwestycji w badania naukowe i innowacje w dziedzinie czystej energii w celu pobudzenia ich zdolności rozwojowych i produkcyjnych, w tym w odpowiednie polityki i środki na rzecz energochłonnych sektorów przemysłu i innych branż, a także potrzebę podnoszenia kwalifikacji siły roboczej w przemyśle neutralnym emisyjnie z myślą o skonsolidowaniu silnej, konkurencyjnej i ekologicznej gospodarki w Unii.
- (13) Zalecenia Komisji opierają się na zobowiązaniach podjętych na mocy porozumienia paryskiego do stopniowego ograniczenia wykorzystywania paliw kopalnych, a także na znaczeniu stopniowego wycofywania dotacji do paliw kopalnych.
- (14) Zalecenie Komisji dotyczące potrzeb inwestycyjnych wynikają z przeprowadzonej przez nią oceny, czy projekt zaktualizowanego planu zawiera ogólny przegląd potrzeb inwestycyjnych niezbędnych do osiągnięcia założeń, celów i wkładów we wszystkich wymiarach unii energetycznej; czy wskazuje źródła finansowania, z rozróżnieniem źródeł prywatnych i publicznych; oraz czy przedstawiono w nim inwestycje zgodne z maltańskim planem odbudowy i zwiększania odporności, maltańskim terytorialnym planem sprawiedliwej transformacji oraz zaleceniami krajowymi na lata 2022–2023 wydanymi w ramach europejskiego semestru, a także czy obejmuje on solidną ocenę makroekonomiczną planowanych polityk i środków. Krajowy plan w dziedzinie energii i klimatu powinien zapewniać przejrzystość i przewidywalność krajowych polityk i środków w celu zagwarantowania pewności inwestycji.

⁽¹¹⁾ Komunikat w sprawie europejskiego planu działania na rzecz energii wiatrowej COM(2023) 669 final, 24.10.2023 r. oraz komunikat w sprawie osiągnięcia ambitnych unijnych celów w zakresie energii z morskich źródeł odnawialnych, COM(2023) 668 final.

⁽¹²⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1791 z dnia 13 września 2023 r. w sprawie efektywności energetycznej oraz zmieniająca rozporządzenie (UE) 2023/955 (Dz.U. L 231 z 20.9.2023, s. 1).

⁽¹³⁾ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Oszczędzanie gazu na bezpieczną zimę”, COM(2022) 360 final.

⁽¹⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/941 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie gotowości na wypadek zagrożeń w sektorze energii elektrycznej i uchylające dyrektywę 2005/89/WE (Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 1).

⁽¹⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1938 z dnia 25 października 2017 r. dotyczące środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (UE) nr 994/2010 (Dz.U. L 280 z 28.10.2017, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Zalecenie Komisji z dnia 14 marca 2023 r. Magazynowanie energii – Podstawa zdekarbonizowanego i bezpiecznego systemu energetycznego UE (Dz.U. C 103 z 20.3.2023, s. 1).

⁽¹⁷⁾ Zalecenie Komisji (UE) 2023/2407 z dnia 20 października 2023 r. dotyczące ubóstwa energetycznego (Dz.U. L, 2023/2407, 23.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/2407/oj>).

- (15) Zalecenia Komisji odzwierciedlają kluczowe znaczenie szeroko zakrojonych konsultacji regionalnych oraz zapewnienia wczesnych i pluralistycznych konsultacji w sprawie planu, w tym skutecznego udziału społeczeństwa oraz wystarczających informacji i ram czasowych zgodnie z konwencją z Aarhus ⁽¹⁸⁾.
- (16) Zalecenia Komisji dotyczące sprawiedliwej transformacji odzwierciedlają ocenę tego, czy w maltańskim planie wystarczająco szczegółowo określono odpowiednie skutki społeczne transformacji klimatycznej i energetycznej i jej wpływ na zatrudnienie i umiejętności oraz wskazano stosowne polityki i środki towarzyszące wspierające sprawiedliwą transformację, przy jednoczesnym przyczynianiu się do propagowania zarówno praw człowieka, jak i równouprawnienia płci.
- (17) Zalecenia Komisji dla Malty opierają się na ocenie projektu zaktualizowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu ⁽¹⁹⁾, który jest publikowany wraz z niniejszym zaleceniem.
- (18) Malta powinna należycie uwzględnić niniejsze zalecenia przy opracowywaniu ostatecznej wersji zaktualizowanego zintegrowanego krajowego planu w dziedzinie energii i klimatu, który ma przedłożyć do 30 czerwca 2024 r.

Zalecenia dotyczące spójności z unijnym celem neutralności klimatycznej oraz zapewnieniem postępów w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu

- (19) Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2021/1119 (Europejskie prawo o klimacie) Komisja jest zobowiązana do oceny spójności środków krajowych z celem neutralności klimatycznej oraz zapewnieniem postępów w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu. Komisja oceniła spójność środków wprowadzonych przez Maltę z tymi celami ⁽²⁰⁾. Poniższe zalecenia oparte są na tej ocenie. Malta powinna należycie uwzględnić niniejsze zalecenia i podjąć działania następcze w związku z nimi zgodnie z Europejskim prawem o klimacie.
- (20) Chociaż emisje netto gazów cieplarnianych w Unii (w tym z użytkowania gruntów, zmiany użytkowania gruntów i leśnictwa (LULUCF), ale z wyłączeniem transportu międzynarodowego) wykazują ogólnie stałą tendencję spadkową, zasadniczo zgodnie z liniową trajektorią osiągnięcia unijnego celu klimatycznego na 2030 r. polegającego na obniżeniu emisji o 55 % oraz unijnego celu neutralności klimatycznej do 2050 r., tempo redukcji emisji musi przyspieszyć i niezbędne jest podjęcie działań przez państwa członkowskie. Postępy we wszystkich państwach członkowskich były zróżnicowane, przy czym pojawiło się kilka wyzwań sektorowych i słabych punktów, którym należy jak najszybciej zaradzić. Z oceny opartej na dostępnych informacjach wynika, że postępy Malty w realizacji unijnego celu neutralności klimatycznej wydają się w dużym stopniu niewystarczające. Rzetelne strategie długoterminowe są podstawą transformacji gospodarczej niezbędnej do osiągnięcia unijnego celu neutralności klimatycznej.
- (21) Pierwszym krokiem w kierunku intensyfikacji działań w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu powinno być przyjęcie odpowiednich ram prawnych, dzięki którym w ramach krajowej polityki klimatycznej ustanowione zostaną wiążące i regularnie aktualizowane cele związane z przystosowaniem się do zmiany klimatu służące pomiarowi ogólnych postępów w budowaniu odporności na skutki zmiany klimatu. Skuteczne przystosowanie się do zmiany klimatu we wszystkich narażonych sektorach wiąże się z koniecznością ustanowienia struktury zarządzania i koordynowania działań o ściśle określonych uprawnieniach, która będzie korzystała ze wsparcia politycznego na wysokim szczeblu. Potrzebne są solidne strategie i plany w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu. Aby pomóc państwom członkowskim w aktualizacji i wdrażaniu krajowych strategii i planów w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu, w lipcu 2023 r. Komisja przyjęła zestaw wytycznych ⁽²¹⁾. Monitorowanie i ocena starań na rzecz przystosowania się do zmiany klimatu są niezbędne dla zagwarantowania rozliczalności i poprawy polityki w dziedzinie przystosowania się do zmiany klimatu. W celu finansowania przystosowania się do zmiany klimatu można uruchomić różne unijne instrumenty finansowania. Kwestie odporności na zmianę klimatu powinny znaleźć się na pierwszym planie przy opracowywaniu przez państwa członkowskie planów krajowych w ramach odpowiednich funduszy UE. Żadne z wydatków nie powinny być szkodliwe dla przystosowania się do zmiany klimatu, tzn. nie powinny zwiększać podatności na jej skutki ani beneficjentów, ani innych podmiotów. Potrzeby inwestycyjne w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu rosną i będą wzrastać coraz szybciej w najbliższych dziesięcioleciach. Większemu finansowaniu powinny towarzyszyć wystarczające zdolności i wiedza fachowa niezbędne do administracji i wdrażania, aby zapewnić jakość wydatków i zdolność absorpcyjną oraz uniknąć niewłaściwego przystosowania się do zmiany klimatu. Oprócz finansowania publicznego i prywatnego można by również rozważyć innowacyjne instrumenty finansowania w ramach współpracy z sektorem prywatnym i instytucjami finansowymi.

⁽¹⁸⁾ Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska z dnia 25 czerwca 1998 r. („konwencja z Aarhus”).

⁽¹⁹⁾ SWD(2023) 920.

⁽²⁰⁾ Sprawozdanie z postępu prac na temat działań UE w dziedzinie klimatu za 2023 r., COM(2023) 653 final, oraz dokument roboczy służb Komisji dotyczący oceny postępów w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu w poszczególnych państwach członkowskich zgodnie z Europejskim prawem o klimacie, SWD(2023) 932.

⁽²¹⁾ Wytyczne dotyczące strategii i planów państw członkowskich w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu (Dz.U. C 264 z 27.7.2023, s. 1).

- (22) Najbardziej podatne są społeczności, które z dużym prawdopodobieństwem odczują skutki zmiany klimatu. Nie równe narażenie i podatność poszczególnych regionów i grup społeczno-gospodarczych na skutki zmiany klimatu pogłębiają istniejące nierówności i słabości. Postępy w zakresie zdolności przystosowawczych są potrzebne na wszystkich poziomach sprawowania rządów oraz w sektorze publicznym i prywatnym, co wymaga większej świadomości na temat podatności na skutki i zagrożeń. Systemowa zdolność przystosowania się do zmiany klimatu jest kluczowym elementem pozwalającym uniknąć potencjalnych szkód lub je złagodzić, wykorzystać możliwości i radzić sobie z konsekwencjami. Fizyczne skutki zmiany klimatu postępują szybciej niż przewidywano. Postępy w zakresie zdolności przystosowawczych są potrzebne na wszystkich poziomach sprawowania rządów oraz w sektorze publicznym i prywatnym, co wymaga większej świadomości na temat podatności na skutki i zagrożeń.
- (23) Rozwiązania oparte na przyrodzie oferują skuteczne i racjonalne pod względem kosztów warianty przystosowania się do zmiany klimatu i łagodzenia jej skutków, jeżeli zachęca się do ich wdrażania za pomocą strategicznych ram, polityki i finansowania. Rozwiązania te mogą być wdrażane niezależnie lub włączone do innych środków na rzecz przystosowania się do zmiany klimatu i łagodzenia jej skutków, w połączeniu z rozwiązaniami o bardziej technologicznym charakterze lub opartymi na infrastrukturze. Przy wdrażaniu należy wziąć pod uwagę złożoność ekosystemów i przewidywane skutki zmiany klimatu, kontekst lokalny, powiązane interesy i wartości oraz warunki społeczno-gospodarcze,

NINIEJSZYM ZALECA, ABY MALTA PODJĘŁA NASTĘPUJĄCE DZIAŁANIA:

DOTYCZĄCE PROJEKTU ZAKTUALIZOWANEGO KRAJOWEGO PLANU W DZIEDZINIE ENERGII I KLIMATU NA PODSTAWIE ROZPORZĄDZENIA (UE) 2018/1999

1. Określiła racjonalne pod względem kosztów dodatkowe polityki i środki, w szczególności w odniesieniu do sektora transportu oraz emisji innych niż CO₂, w tym F-gazów z procesów przemysłowych i użytkowania produktów oraz emisji metanu z sektora gospodarowania odpadami i sektora rolnictwa, aby osiągnąć krajowy cel w zakresie emisji gazów cieplarnianych polegający na obniżeniu tych emisji o 19 % do 2030 r. w porównaniu z poziomami z 2005 r. zgodnie z rozporządzeniem ESR. Przedstawiła prognozy pokazujące, w jaki sposób istniejące i planowane polityki przyczynią się do osiągnięcia wspomnianego celu oraz, w stosownych przypadkach, określiła, w jaki sposób elastyczność dostępna w ramach rozporządzenia ESR zostanie wykorzystana do zapewnienia zgodności. Uzupełniła informacje na temat polityk i środków, jasno określając ich zakres, harmonogram i spodziewany wpływ na redukcję emisji gazów cieplarnianych, w tym w odniesieniu do środków w ramach unijnych programów finansowania, takich jak wspólna polityka rolna.
2. Wyznaczyła konkretną ścieżkę prowadzącą do osiągnięcia krajowego celu dla sektora LULUCF określonego w rozporządzeniu (UE) 2018/841. Uwzględniła kompletny opis istniejących środków, a także szczegółowo opisała wszelkie dodatkowe środki w sektorze LULUCF, ilościowo określając ich przewidywane skutki, aby zapewnić skuteczne dostosowanie pochłaniania gazów cieplarnianych w tym sektorze do unijnego celu pochłaniania gazów cieplarnianych netto na 2030 r. wynoszącego -310 Mt ekwiwalentu CO₂ oraz do krajowego celu pochłaniania gazów cieplarnianych na poziomie -2 kt ekwiwalentu CO₂, jak określono w rozporządzeniu (UE) 2018/841. Przedstawiła jasne informacje na temat sposobu, w jaki fundusze publiczne (zarówno fundusze unijne, w tym w ramach wspólnej polityki rolnej, jak i pomoc państwa) oraz finansowanie prywatne za pomocą systemów rolnictwa węglowego są konsekwentnie i skutecznie wykorzystywane do osiągnięcia krajowego celu pochłaniania gazów cieplarnianych netto. Podała informacje na temat stanu realizacji i postępów, jakie należy poczynić w zapewnianiu poprawy wyższych poziomów/jednoznacznych geograficznie zbiorów danych na potrzeby monitorowania, sprawozdawczości i weryfikacji, zgodnie z częścią 3 załącznika V do rozporządzenia (UE) 2018/1999.
3. Dostarczyła dodatkową analizę istotnych wrażliwości na zmiany klimatu i ryzyka związanego z klimatem w odniesieniu do osiągnięcia krajowych założeń, celów i wkładów oraz polityk i środków w poszczególnych wymiarach unii energetycznej. Lepiej przedstawiła i ilościowo określiła powiązanie z konkretnymi celami i politykami unii energetycznej, które powinny być wspierane w ramach polityk i środków w dziedzinie przystosowania się do zmiany klimatu. Ustanowiła dodatkowe polityki i środki w dziedzinie przystosowania się do zmiany klimatu w sposób wystarczająco szczegółowy, aby wesprzeć realizację przez Maltę krajowych założeń, celów i wkładów w ramach unii energetycznej. Zwróciła szczególną uwagę na gospodarkę wodną w zmieniających się warunkach klimatycznych ze względu na ryzyko zakłóceń w dostawach energii elektrycznej, ponieważ powodzie, upały i susze wywierają wpływ na produkcję energii.
4. Znacznie zwiększyła ambitny udział odnawialnych źródeł energii na poziomie co najmniej 28 % jako wkład w realizację wiążącego unijnego celu w zakresie energii ze źródeł odnawialnych na 2030 r. określonego w art. 3 ust. 1 dyrektywy (UE) 2018/2001, zmienionego zgodnie ze wzorem określonym w załączniku II do rozporządzenia (UE) 2018/1999. Uwzględniła orientacyjną trajektorię osiągania punktów odniesienia na 2025 r. i 2027 r. wynikających z art. 4 lit. a) ppkt 2 rozporządzenia (UE) 2018/1999.

5. Przedstawiła szacunkową trajektorię i długoterminowy plan wykorzystywania technologii energii odnawialnej w ciągu najbliższych 10 lat, z perspektywą do 2040 r. Uwzględniła orientacyjny cel dotyczący innowacyjnych technologii energii odnawialnej zgodnie ze zmienioną dyrektywą (UE) 2018/2001. Uwzględniła konkretne cele przyczyniające się do osiągnięcia orientacyjnych celów cząstkowych w sektorze budownictwa i przemysłu na 2030 r. oraz wiążącego celu cząstkowego dotyczącego paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego w przemyśle na 2030 r., a także orientacyjnego celu polegającego na osiągnięciu dodatkowych zobowiązań określonych w załączniku IA do zmienionej dyrektywy (UE) 2018/2001. Uwzględniła wiążące cele w zakresie ogrzewania i chłodzenia zarówno na lata 2021–2025, jak i na lata 2026–2030. Określiła, jaki cel Malta zamierza osiągnąć w sektorze transportu poprzez nałożenie obowiązku na dostawców paliw, w tym za pomocą celu cząstkowego dotyczącego zaawansowanych biopaliw i paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego, zapewniając przestrzeganie minimalnego poziomu paliw odnawialnych pochodzenia niebiologicznego w 2030 r.
6. Uwzględniła szczegółowe i ilościowe polityki i środki w sposób umożliwiający terminowe i racjonalne pod względem kosztów osiągnięcie krajowego wkładu w wiążący unijny cel w zakresie energii ze źródeł odnawialnych, zgodnie z którym w 2030 r. co najmniej 42,5 % energii ma pochodzić ze źródeł odnawialnych, przy wspólnym dążeniu do zwiększenia go do 45 %. Opisała w szczególności, w jaki sposób zamierza przyspieszyć udzielanie pozwoleń, i wyszczególniła technologie energii odnawialnej, w odniesieniu do których planuje wyznaczyć „obszary przyspieszonego rozwoju odnawialnych źródeł energii” dzięki szybszym i prostszym procedurom. Opisała, w jaki sposób zamierza przyspieszyć wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii poprzez upowszechnianie umów zakupu energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, gwarancje pochodzenia oraz ramy umożliwiające propagowanie prosumpcji i społeczności energetycznych. Opisała, w jaki sposób zamierza uwzględnić założenia obowiązku spoczywającego na dostawcach paliw w sektorze transportu, a także porównywalne środki na rzecz propagowania wodoru w przemyśle.
7. W miarę możliwości przedstawiła przewidywany harmonogram działań prowadzących do przyjęcia ustawodawczych i pozaustawodawczych polityk i środków mających na celu transpozycję i wdrożenie przepisów zmienionej dyrektywy (UE) 2018/2001, w szczególności w odniesieniu do środków, o których mowa w poprzednich punktach.
8. Uwzględniła krajowy wkład w zakresie efektywności energetycznej na podstawie zużycia energii końcowej w wiążącym celu Unii w zakresie zużycia energii końcowej na 2030 r. zgodnie z art. 4 dyrektywy (UE) 2023/1791 i załącznikiem I do tej dyrektywy lub w wysokości równej skorygowanemu orientacyjnemu wkładowi krajowemu, który Komisja przedstawi każdemu państwu członkowskiemu do dnia 1 marca 2024 r. na podstawie art. 4 ust. 5 tej dyrektywy. Uwzględniła krajowy wkład w zakresie efektywności energetycznej na podstawie zużycia energii pierwotnej w orientacyjnym unijnym celu w zakresie zużycia energii pierwotnej zgodnie z art. 4 dyrektywy (UE) 2023/1791 i załącznikiem I do tej dyrektywy. Określiła wielkość zmniejszenia zużycia energii, którą mają osiągnąć wszystkie instytucje publiczne, w podziale na sektory i całkowitą powierzchnię ogrzewanych lub chłodzonych budynków będących własnością instytucji publicznych, która co roku ma być poddana renowacji, lub odpowiednie roczne oszczędności energii.
9. Określiła kompletne polityki i środki mające na celu osiągnięcie krajowych wkładów w zakresie efektywności energetycznej, w szczególności poprzez opracowanie solidnych programów finansowania i systemów wsparcia w zakresie efektywności energetycznej, umożliwiające pozyskiwane inwestycji prywatnych i dodatkowego współfinansowania.
10. Uwzględniła zaktualizowany poziom ambicji w celu zapewnienia wysoce energooszczędnych i niskoemisyjnych krajowych zasobów budowlanych oraz przekształcenia istniejących budynków w budynki bezemisyjne do 2050 r., w tym pośrednie kamienie milowe na lata 2030 i 2040 oraz porównanie tych kamieni milowych z najnowszą długoterminową strategią renowacji. Uwzględniła więcej informacji na temat powiązanych środków dotyczących budynków, w tym pod względem finansowania i kosztów, oraz ich wpływu na oszczędność energii.
11. Wzmocniła odporność swojego systemu energetycznego, w szczególności poprzez wyznaczenie celu polegającego na wykorzystywaniu magazynowania energii oraz przedstawienie polityk i środków mających na celu włączenie wymogów związanych z przystosowaniem się do zmiany klimatu do systemu energetycznego. Oceniała adekwatność dużego odsetka zapasów ropy naftowej przechowywanych za granicą w postaci biletów (84 %), które mogą okazać się trudne do odnowienia w przypadku wystąpienia kryzysu dostaw.
12. Przedstawiła jasne założenia i cele dotyczące odpowiedzi odbioru z myślą o zwiększeniu elastyczności systemu energetycznego w świetle oceny potrzeb w zakresie elastyczności oraz opisała konkretne środki ułatwiające integrację systemu energetycznego w związku z art. 20a dyrektywy (UE) 2018/2001 zmienionej dyrektywą (UE) 2023/2413. Rozwinęła bardziej konkurencyjne rynki detaliczne i wzmocniła pozycję konsumentów na rynku detalicznym.

13. Dalej rozwijała podejście do rozwiązania problemu ubóstwa energetycznego poprzez uwzględnienie oceny sytuacji gospodarstw domowych obecnie dotkniętych takim ubóstwem i wskazanie konkretnego wymiernego celu ograniczenia tego ubóstwa zgodnie z wymogami rozporządzenia (UE) 2018/1999 i z uwzględnieniem zalecenia (UE) 2023/2407. Przedstawiła dodatkowe szczegółowe informacje na temat istniejących i potencjalnych środków służących rozwiązaniu problemu ubóstwa energetycznego oraz na temat zasobów finansowych przeznaczonych na ten cel zarówno z perspektywy polityki społecznej (przystępność cenowa), jak i strukturalnych środków na rzecz energii. Wyjaśniła, w jaki sposób przewiduje się wykorzystanie środków w zakresie efektywności energetycznej w ramach systemu zobowiązującego do efektywności energetycznej w celu złagodzenia ubóstwa energetycznego zgodnie z wymogami rozporządzenia (UE) 2018/1999.
14. Doprecyzowała krajowe cele w zakresie badań naukowych, innowacji i konkurencyjności na potrzeby wykorzystywania czystych technologii i wytyczyła drogę na lata 2030 i 2050 z myślą o wsparciu obniżenia emisyjności przemysłu i propagowaniu przejścia przedsiębiorstw na gospodarkę neutralną emisyjnie o obiegu zamkniętym. Przedstawiła polityki i środki mające na celu propagowanie opracowywania projektów neutralnych emisyjnie, w tym projektów istotnych dla energochłonnych sektorów przemysłu. Opisała przewidywalne i uproszczone ramy regulacyjne dotyczące procedur udzielania pozwoleń oraz sposób, w jaki dostęp do finansowania krajowego zostanie uproszczony w razie potrzeby. Zapewniła szczegółowe polityki i środki dotyczące rozwoju umiejętności związanych z czystą energią oraz ułatwienia otwartego handlu na rzecz odpornych i zrównoważonych łańcuchów dostaw kluczowych komponentów i urządzeń neutralnych emisyjnie.
15. Określiła reformy i środki mające na celu uruchomienie inwestycji prywatnych niezbędnych do osiągnięcia celów w zakresie energii i klimatu. Przedstawiła kompleksowy i spójny przegląd potrzeb w zakresie inwestycji publicznych i prywatnych w ujęciu łącznym i w podziale na sektory, uzupełniający ogórné podejście ogólnogospodarcze o oddolną ocenę poszczególnych projektów. Zamieściła zestawienie całkowitych potrzeb inwestycyjnych wraz z dodatkowymi informacjami na temat krajowych, regionalnych i unijnych źródeł finansowania, a także prywatnych źródeł finansowania, które mają zostać uruchomione. Dodała krótki opis rodzaju systemu wsparcia finansowego wybranego w celu wdrożenia polityk i środków, które są finansowane z budżetu publicznego, oraz stosowania mieszanych instrumentów finansowych z wykorzystaniem dotacji, pożyczek, pomocy technicznej i gwarancji publicznych, w tym roli krajowych banków prorozwojowych w odpowiednich systemach lub sposobu uruchamiania finansowania prywatnego. Rozważyła jako źródło finansowania, generowanie – w sposób racjonalny pod względem kosztów – transferów do innych państw członkowskich zgodnie z rozporządzeniem ESR. Zapewniła rzetelną ocenę makroekonomicznego wpływu planowanych polityk i środków.
16. Określiła, w jaki sposób polityki i środki zawarte w zaktualizowanym planie są zgodne z maltańskim krajowym planem odbudowy i zwiększania odporności, w tym rozdziałem REPowerEU.
17. Szczegółowo wyjaśniła, w jaki sposób i do kiedy Malta zamierza wycofać dopłaty do paliw kopalnych.
18. Doprecyzowała podstawy analityczne przez przedstawienie prognoz w ramach planowanych polityk i środków dotyczących rozwoju systemu energetycznego z perspektywą do 2040 r.
19. Przedstawiła szczegółowe informacje na temat konsekwencji transformacji klimatycznej i energetycznej dla społeczeństwa, zatrudnienia i umiejętności lub wszelkich innych skutków dystrybucyjnych, a także na temat planowanych celów, polityk i środków wspierających sprawiedliwą transformację. Określiła formę wsparcia, wpływ inicjatyw, grupy docelowe i przeznaczone na ten cel zasoby, z uwzględnieniem zalecenia Rady w sprawie zapewnienia sprawiedliwej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej⁽²²⁾. Uwzględniła, w miarę możliwości, większą liczbę elementów w celu zapewnienia odpowiedniej podstawy analitycznej do przygotowania przyszłego planu społeczno-klimatycznego zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/955⁽²³⁾, w tym wytyczne dotyczące sposobu oceny wyzwań i skutków społecznych dla podmiotów znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji wynikających z systemu handlu uprawnieniami do emisji w przypadku spalania paliw w budynkach, transporcie drogowym i dodatkowych sektorach, a także wskazania potencjalnych beneficjentów i odpowiednich ram polityki. Wyjaśniła, w jaki sposób ramy polityki określone w krajowym planie w dziedzinie energii i klimatu przyczynią się do przygotowania planu społeczno-klimatycznego Malty oraz w jaki sposób zostanie zapewniona spójność między tymi dwoma planami.

⁽²²⁾ Zalecenie Rady z dnia 16 czerwca 2022 r. w sprawie zapewnienia sprawiedliwej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej (Dz.U. C 243 z 27.6.2022, s. 35).

⁽²³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/955 z dnia 10 maja 2023 r. w sprawie ustanowienia Społecznego Funduszu Klimatycznego i zmieniające rozporządzenie (UE) 2021/1060 (Dz.U. L 130 z 16.5.2023, s. 1).

20. Zapewniła skuteczny udział społeczeństwa w rozsądnych ramach czasowych oraz powszechny udział władz lokalnych i społeczeństwa obywatelskiego w przygotowaniu planu. Przedstawiła wyraźny opis sposobu, w jaki proces konsultacji umożliwi powszechny udział społeczeństwa ze strony wszystkich właściwych organów, obywateli i zainteresowanych stron, w tym partnerów społecznych, zarówno w przygotowaniu projektu, jak i ostatecznej wersji zaktualizowanego planu. Przedstawiła podsumowanie opinii wyrażonych przez różne podmioty oraz podsumowanie sposobu, w jaki plan uwzględni opinie przekazane podczas konsultacji.
21. Dążyła do zacieśniania współpracy regionalnej na rzecz realizacji projektów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych, w szczególności poprzez opisanie, w jaki sposób Malta zamierza ustanowić ramy współpracy z innymi państwami członkowskimi do 2025 r. zgodnie z art. 9 zmienionej dyrektywy (UE) 2018/2001.

DOTYCZĄCE SPÓJNOŚCI ŚRODKÓW KRAJOWYCH Z CELEM NEUTRALNOŚCI KLIMATYCZNEJ ORAZ Z ZAPEWNIENIEM POSTĘPÓW W ZAKRESIE PRZYSTOSOWANIA SIĘ DO ZMIANY KLIMATU NA PODSTAWIE ROZPORZĄDZENIA (UE) 2021/1119

1. Zintensyfikowała działania na rzecz łagodzenia zmiany klimatu przez poczynienie wymiernych postępów w zakresie obowiązujących i planowanych polityk oraz rozważyła wprowadzenie dodatkowych pilnych środków w celu dostosowania oczekiwanych redukcji emisji gazów cieplarnianych i prognoz do celu neutralności klimatycznej. W szczególności starania powinny być ukierunkowane na ograniczanie emisji w sektorach transportu i gospodarowania odpadami.
2. Zaktualizowała i zwiększyła poziom ambicji i jakości krajowej strategii długoterminowej poprzez wyjaśnienie, w jaki sposób i kiedy Malta stanie się państwem neutralnym dla klimatu, a także poprzez uzasadnienie maltańskich celów w zakresie redukcji emisji i zwiększenia pochłaniania w poszczególnych sektorach za pomocą rzetelnych polityk i środków.
3. Ustanowiła odpowiednie, obowiązkowe ramy na potrzeby polityki i działań w dziedzinie przystosowania się do zmiany klimatu. Wzmocniła i wyraźnie ustanowiła strukturę zarządzania i koordynowania zdolną do wspierania efektywnych działań w zakresie planowania, wdrażania rozwiązań i realizacji inwestycji w obszarze przystosowania się do zmiany klimatu podejmowanych w odniesieniu do wszystkich sektorów, grup społecznych i szczebli administracji. Zaktualizowała krajową strategię w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu w celu uwzględnienia w niej kwestii przystosowania się do zmiany klimatu w kluczowych wrażliwych sektorach oraz wyeliminowania luk i barier w tej dziedzinie. Zapewniła, aby polityki w dziedzinie przystosowania się do zmiany klimatu były systematycznie i regularnie monitorowane. Położyła większy nacisk na kwestie związane z odpornością na zmianę klimatu przy wykorzystywaniu wsparcia z unijnych programów finansowania, takich jak wspólna polityka rolna, finansowanie w ramach polityki spójności i inne odpowiednie fundusze unijne. Fundusze unijne powinny być wydawane w taki sposób, aby podnosiły odporność na zmianę klimatu i nie zwiększały podatności na jej skutki (tj. przestrzeganie zasady „nie czynić poważnych szkód” przy przystosowywaniu się do zmiany klimatu). Zapewniła istnienie publicznych i prywatnych mechanizmów finansowania działań na rzecz przystosowania się do zmiany klimatu oraz proporcjonalność budżetów względem potrzeb inwestycyjnych, w szczególności w priorytetowych sektorach podatnych na skutki zmiany klimatu.
4. Zaangażowała grupy zainteresowanych stron, które są szczególnie podatne na skutki zmiany klimatu, w opracowywanie i wdrażanie polityki Malty w dziedzinie przystosowania się do zmiany klimatu. Dokumentowała przebieg i wyniki odpowiednich konsultacji. Usprawniła koordynację między różnymi poziomami sprawowania rządów (krajowymi/regionalnymi/lokalnymi), aby dostosować narzędzia planowania i pomóc w skoordynowanych interwencjach mających na celu transformację systemową.
5. Propagowała rozwiązania oparte na zasobach przyrody i przystosowanie się oparte na ekosystemach w krajowych strategiach, politykach i planach oraz zapewniała inwestycje w ich realizację.

Sporządzono w Brukseli dnia 18 grudnia 2023 r.

W imieniu Komisji
Kadri SIMSON
Członek Komisji